

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/6614 7/6613
7/6615
7/6616
7/6617
7/6618
G.K=162
13 Haziran 2012
.../05/2012

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610- 2603
Konu : Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 10/05/2012 tarih ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-65489 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT'e ait 7/6613, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin TANRIKULU'na ait 7/6614, İzmir Milletvekili Ahmet Kenan TANRIKULU'na ait 7/6615, 7/6616 ve 7/6617, Balıkesir Milletvekili Ahmet Duran BULUT'a ait 7/6618 esas no'lu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1- Görüş 7/6613 (2 Sayfa)
- 2- Görüş 7/6614 (2 Sayfa)
- 3- Görüş 7/6615 (2 Sayfa)
- 4- Görüş 7/6616 (3 Sayfa)
- 5- Görüş 7/6617 (2 Sayfa)
- 6- Görüş 7/6618 (3 Sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Ahmet Kenan TANRIKULU
İzmir Milletvekili
Esas No : 7/6616

SORU 1) Genetiği değiştirilmiş organizmalar (GDO) içeren ürünlerin Polonya yasakladığı halde ülkemizde yasaklayamayacağınızı katıldığınız bir televizyon programında itiraf etmiş, diğer yandan GDO'lu ürünleri kullanmadığınızı da birçok kez dile getirmiştiniz. Bu iki itirafınız tam ve bilimsel olarak nedenleri nelerdir?

CEVAP 1) Kamuoyuna yapılan açıklamalarda; genetiği değiştirilmiş ürünler hakkında, Avrupa ülkelerindeki uygulamalar, 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu ve ilgili yönetmelikler kapsamında Türkiye'deki uygulamalar ile Biyogüvenlik Kurulu'nun çalışma esasları kamuoyuna aktarılmıştır. Bu kapsamda "Biyogüvenlik Kanunu" ve "Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmelik" gereği kurulan Biyogüvenlik Kurulunun çalışmalarını titizlikle yürüttüğü, insan ve hayvan sağlığı ile çevre konularında azami hassasiyetin gösterildiği ifade edilmiştir. Ayrıca Polonya'da söz konusu yasaklama üretim ile ilgili olup, AB tarafından onaylı GDO'lu ürünlerin üye ülkelerde dolaşımını serbesttir.

SORU 2) GDO'lu ürünlerin ülkemizde yasaklanması halinde hangi sektörler, ne şekilde etkilenecek ve bu etkileneceğin önüne geçecek hangi tedbirler alınabilir?

CEVAP 2) Bakanlığımızca yürütülen etkin çalışmalar ve verilen destekler ile mısır, soya, ayçiçeği gibi özellikle yem sanayinde kullanılan yağlı tohumlu bitkilerin üretimde son yıllarda önemli artışlar yaşanmıştır.

Bakanlığımızca yağlı tohumlu bitkilerin de içinde olduğu, ülkemizde arz açığı bulunan ve stratejik açıdan önemli 17 ürüne fark ödemeleri kapsamında prim desteği verilmektedir. Bu kapsamda 2002 yılında 186 Milyon TL olan toplam prim desteği ödemeleri, 2011 yılında 2 Milyar 502 Milyon TL'ye yükselmiştir. Tüm bu destekler ile üretim maliyetinin önemli bir kısmı karşılanarak üretim ve verimde önemli artışlar sağlanmıştır. TÜİK verilerine göre son 9 yılda mısır üretimimiz %100, soya üretimimiz %36, ayçiçeği üretimimiz %57 oranında artmıştır. Bakanlığımızca üretimin artırılması için destek çalışmaları ile yatırım projelerine devam edilmektedir.

SORU 3) Bakanlık olarak izin verdiğiniz GDO'lu 13 mısır ve 3 soya türü nelerdir? Bunlar hangi gıda sektörlerinde kullanılmaktadır? Sağlık açısından, Bakanlık olarak bu ürünlerin hangi zararları tespit edilmiştir?

SORU 4) Bakanlık olarak izin verdiğiniz GDO'lu mısırlardan elde edilen soya ve mısırözü yağı markaları nelerdir?

SORU 5) Avrupa'da 7 ülkenin yasakladığı (Avusturya, Macaristan, Yunanistan, Fransa, Lüksemburg, Bulgaristan ve Almanya) "MON810" koduyla bilinen genetiği değiştirilmiş mısır tohumu ve türevlerine, ülkemize giriş izni verilmiş midir? Verildiyse, hangi tarihte verilmiştir? Bu ülkelerde yasaklanma nedeni nedir?

SORU 6) Tağışlı yağ, GDO'lu ürünler ve hibrit tohumların insan sağlığına olumsuz etkileri konusunda Bakanlığımızda hangi bilgiler mevcuttur?

CEVAP 3-4-5-6) Biyogüvenlik Kurulu'nun; 26.01.2011 tarih ve 27827 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan kararları ile Avrupa Birliği'nin de dâhil olduğu pek çok ülke tarafından risk değerlendirmesi yapılarak tüketilmesinde risk görülmeyen 3 adet soya çeşidi ile 24 Aralık 2011 tarih ve 28152 sayılı Resmi Gazete ve 21 Nisan 2012 tarih ve 28271 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan kararları ile 16 adet mısır çeşidinin, sadece hayvan yemlerinde, yem ya da yem hammaddesi olarak kullanılmasına izin verilmiş olup, izin verilen çeşitlere ilişkin bilgiler ilgili Resmi Gazetelerde yer almaktadır.

Biyogüvenlik Kurulu tarafından bugüne kadar gıda amaçlı onay verilmiş bir gen olmadığından GDO tespit edilen gıdaların ülkemize girişine izin verilmemektedir. Bu nedenle söz konusu ürünlerden elde edilen yağların gıda sektöründe kullanılması yasaktır. Ayrıca, ülkemizde tüm GDO'lu ürünlerin üretimi yasaktır.

Bakanlığımız tarafından Biyogüvenlik Kurulu kararında belirtilen koşulların yerine getirilmesi için gerekli denetimler titizlikle yapılmaktadır. Bugüne kadar izin verilen soya ve mısır çeşitlerinde risk oluşturabilecek bir unsura rastlanılmamıştır.

Bakanlığımızca sağlık üzerine oluşabilecek risk çalışmaları yapılmakta ve gerekli tedbirler alınmaktadır. 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu ve ilgili yönetmelikler kapsamında Biyogüvenlik Kurulu tarafından oluşturulan Bilimsel Komiteler çalışmalarını titizlikle yürütmekte, değerlendirmelerini yaparken risk değerlendirmesi yapan uluslararası kuruluşların (EFSA, WHO, FAO, FDA, USDA, EPA, CDC) görüşlerini, bilimsel araştırmaların sonuçlarını, farklı ülkelerde üretim, tüketim durumları ile çevre ve insan sağlığına olası risklerini dikkate almaktadır. Bakanlığımız da Biyogüvenlik Kurulu Kararlarını dikkate almaktadır.

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nu 3. maddesinde "tağşişin" tanımı yer almakta olup, yağda taklit ve tağşişin tespiti ancak laboratuvar koşullarında saflık kriterlerinin analizi ile mümkün olmaktadır. Bu analiz sonucunun olumsuz olması durumunda ise vaka bazında değerlendirme yapılarak yağın tağşiş nedeni belirlenmekte ve ancak bu şekilde söz konusu yağın insan sağlığı üzerinde olumsuz bir etkisinin olup olmadığı hakkında bir sonuca ulaşılabilmektedir. Bakanlığımızca güvenilir gıda arzını sağlamak ve tüketici sağlığını korumak amacıyla 5996 sayılı Kanun kapsamında risk esasına dayalı olarak hazırlanan Yıllık Kontrol Programları kapsamında denetimler yapılmakta olup, ayrıca ihbar ve şikâyetler üzerine de resmi kontroller gerçekleştirilmektedir.

Yapılan denetimlerde alınan analizler sonucunda, 5996 sayılı Kanun'da yer alan "tağşiş tanımı" kapsamında uygunsuzluğu tespit edilen veya insan sağlığını tehlikeye atan firmalar hakkında gerekli yasal işlemler yapılmakta ve bu firmaların isim ve markaları ile taklit ve tağşiş tespit edilen ürünlerinin parti/seri numaraları Bakanlığımız web sayfasından (www.tarim.gov.tr) kamuoyuna duyurulmaktadır.

Ayrıca tohumculukta hibrit teknolojisi 1970'li yıllardan beri yoğun olarak kullanılmakta olup, şu ana kadar zararlı bir etkisine rastlanılmamıştır.

SORU 7) 2006 yılında çıkardığımız Tohumculuk Kanunu ile geleneksel/tâbii tohumların ticaretini yasaklayıp, genetiği ile oynanmış, sadece bir kez kullanılabilen hibrit tohumların kullanılması, üreticilerimize her yıl yeniden tohum alma masrafını da beraberinde getirmiştir. Geleneksel/tâbii tohumların kullanılmasını neden sakıncalı olarak görmektesiniz?

SORU 8) Geleneksel/tâbii tohumların yeniden kullanılabilmesi için hangi düzenlemeleri yapmayı düşünüyorsunuz?

CEVAP 7-8) 2006 yılında çıkarılan 5553 Sayılı Tohumculuk Kanunu kapsamında, bitkisel üretimde verim ve kaliteyi yükseltmek, tohumluklara kalite güvencesi sağlamak, tohumluk üretim ve ticareti ile ilgili düzenlemeleri yapmak ve tohumculuk sektörünün yeniden yapılandırılması ve geliştirilmesi için gerekli olan düzenlemeleri gerçekleştirmek amacıyla tarla bitkileri, bağ-bahçe bitkileri, orman bitki türleri ve diğer bitki türleri çoğaltım materyaline ait çeşitlerin ve genetik kaynakların kayıt altına alınması, tohumlukların üretimi, sertifikasyonu, ticareti, piyasa denetimi ve kurumsal yapılanmalar ile ilgili önemli düzenlemeler getirilmiştir.

Hibrit tohumların kullanılması üreticilerimizin tercihi olup, üreticilerimizin kendi tohumluğunu ayırıp kullanmasında herhangi bir yasal engel olmadığı gibi Bakanlığımızın geleneksel veya yerel çeşitlerin ekimini yasaklaması da söz konusu değildir.

Ayrıca hibrit tohumlardan bir yıl ürün alınıp ertesi yıl kullanılmaması söz konusu değildir. Ancak aynı verim, kalite ve homojenliği elde edememe söz konusu olmaktadır. Yerel tohumları çeşit haline getirip, piyasaya sunmanın önünde hiçbir yasal engel yoktur.

Bakanlığımızca yerli tohumculuğumuzu geliştirmek amacıyla önemli çalışmalar yapılmakta ve destekler verilmektedir. Bu kapsamda Bakanlığımız Araştırma Enstitülerinde birçok proje yürütülmekte birçok tohum çeşidi tescil ettirilmektedir.

Bugün Türkiye’de üretimde kullanılan hububatta; ekmeklik buğdayın %95’i, makarnalık buğdayın %98’i, arpa’nın %99’u, nohut, mercimek ve çeltik çeşitlerinin %100’ü Araştırma Enstitülerimizce geliştirilmiştir. Bunun yanında yağlı tohumlardan aspir, susam ve yer fıstığı çeşitlerinin %100’ü, pamuk çeşitlerinin %43’ü, soya çeşitlerinin %30’u ve ayçiçeği çeşitlerinin %20’si yine kendi çeşitlerimizdir.

Yapılan çalışmalar neticesinde ülkemizin tohumluk üretimi son 9 yılda %340 oranında artarak 2011 yılında 639 Bin tona ulaşmıştır.

Araştırma Enstitülerimiz tarafından geliştirilen çeşitlerin, tohumluk üretim ve satış hakkı TİGEM ve Özel Sektör’e devredilerek daha hızlı yaygınlaşması ve daha geniş alanlara yayılması hedeflenmiştir.

Sebzecilikte, 2004 yılında başlatılan ve Bakanlığımız tarafından yürütülen “Türkiye F1 Hibrit Sebze Çeşitlerinin Gelişmesi ve Tohumluk Üretiminde Kamu-Özel Sektör İşbirliği” projesi ile; 2004 yılında %10 seviyelerinde olan yerli hibrit sebze çeşitlerinin kullanım oranı, 2011 yılında %40’lara ulaşmıştır. 2013 yılındaki hedefimiz ise bu oranın %50-60 düzeyine çıkarılmasıdır.